

A MAGYAR ÁSVÁNYTAN TÖRTÉNETÉNEK KRONOLÓGIÁJA

- gyűjtemény, múzeum
- könyv, hosszabb tanulmány
- folyóirat, folyóiratcikk, könyvrészlet
- oktatás, oktatási intézmény
- intézet, társulat

- 1150 körül: Az első feljegyzés földtani kuriózumok magyarországi gyűjtéséről.
- 1200 körül: Anonymus: *Gesta Hungarorum*. Az erdélyi sóbányászat és aranymosás említésével.
- 1490: Ransanus, Pietro: *Epithoma rerum Hungararum* (kézirat). Az egyik első humanista országleírás, bányahelyek és néhány ásványtani kuriózum felsorolásával.
- 1500-as évek: Az első feljegyzések a főúri ritkaságkamrákban lévő értékes, illetve érdekes ásványokról.
- 1530–56: Megjelennek Agricola művei, többek között magyarországi bányászati és ásványtani adatokkal.
- 1536: Oláh Miklós: *Hungaria* (kézirat). Az első, magyar szerzőtől származó humanista országleírás.
- 1549: Wernher, Georg: *De admirandis Hungariae aquis hypomnemation* (Bázel). Az egyik első, magyarországi szerző által írt természetrajzi könyv (ásványtani adalékokkal).
- 1617: Szepsi Csombor Márton: *Disputatio physica de metallis* (Danzig). Az egyik első, magyar hallgató által írt, ásványtani adatokat is tartalmazó természetrajzi tézisgyűjtemény (disszertáció).
- 1600-as évek közepe: Az első feljegyzések magyarországi természetbúvárok természetrajzi (köztük ásványtani) gyűjteményeiről.
- 1653: Apáczai Csere János *Magyar Encyclopaedia* (Utrecht). Az ásványtani fejezetet tartalmazó első magyar nyelvű könyv.
- 1660: Kecskeméti W. Péter magyar nyelvű kéziratos ötvöskönyve a drágakövekre vonatkozó számos feljegyzéssel.
- 1664–65: Kircher, Athanasius: *Mundus subterraneus* (Amszterdam). Magyarországi ásványtani tudósításokat is tartalmazó korai „földtudományi” monográfia.
- 1667: Pósházi János: *Philosophia naturalis etc.* (Sárospatak). Az első, magyar szerzőtől származó természetrajz (fizika) tankönyv (ásványtani fejezetekkel). Az 1700-as évek végéig az ásványtan az oktatásban a (speciális) fizika része.
- 1672: Az első, magyarországi szerzőtől származó ásványtani cikk (Hain, Paterson Johann írása magyarországi ásványokról az *Ephemerides Medico-Physica Academiae Naturae Curiosorum*ban [Schweinfurt])
- 1673: Browne, Edward: *De re metallica et fodinis in Hungariae et vicinis vicis* és *A brief account of some travels* (London). Egy angol orvos 1669-es magyarországi tanulmányútjának tudományos, illetve népszerű jellegű kiadása, számos ásványtani adalékkal.
- 1700: Tollius, Jacobus: *Epistolae itinerariae* (Amszterdam). Egy németalföldi tudós 1660-as és 1687-es utazásának feljegyzései, ásványtani részletekkel is.
- 1714: Csiba István: *Dissertatio historio-physica de montibus Hungariae* (Nagyszombat). Skolasztikus szemléletű könyv Magyarország hegyeinek természetrajzi bemutatásával.
- 1717: Köleséri Sámuel: *Auraria Romano-Dacica* (Nagyszében). Az erdélyi aranybányászat minden oldalával foglalkozó klasszikus munka.
- 1720-as–1780-as évek: Magyar jatrokémikusok (orvos-vegyészek) ásványtanilag is figyelemreméltó könyvei különböző sókivirágzásokról.
- 1726: Marsigli, Luigi Fernando: *Danubius Pannonico-Mysicus* (Hága és Amszterdam). A tudós olasz hadmérnök műve a Duna-völgy természetrajzi leírása, számos ásványtani adalékkal.
- 1727–30: Brückmann, Franz Ernst: *Magnalia Dei in locis subterraneis* (Braunschweig). Német orvos, természettudós könyve, I. kötetében az akkor ismert világ bányászatának bemutatása kapcsán a magyarországi és erdélyi bányászatról és ásványokról is sokat írt.
- 1728–41: Brückmann, Franz Ernst: *Epistola itineraria etc. I–C* (Wolffenbüttel). Levelek formájában megjelentetett feljegyzések, többek között szerzőjük 1724-es felvidéki utazásának emlékeivel, köztük számos ásványtani részlettel.
- 1735: Két tanéves kincstári bányaiskola (*Bergschule*) létesül Selmecbányán. ⇨1763
- 1763: Kinevezik az 1770-ig három tanéves bányászati akadémiává fejlesztett selmeci tanintézet első kohászati-kémia-ásványtan professzorát, Nicolaus J. Jacquint
- 1767: Fridvaldszky J.: *Minerologia Magni Principatus Transilvaniae* (Kolozsvár). Az első erdélyi topografikus ásványtan.
- 1770: Delius, Christoph Traugott: *Abhandlung von dem Ursprunge der Gebürge und der darinne befindlichen Erzadern* (Lipscse). Az egyik első közet- és érteleptani munka Magyarországon működő szerzőtől.
- 1771: Scopoli, Giovanni Antonio: *Mineralogische Vorlesungen für die andere Classe der Bergakademie zu Schemnitz* (Bécs). Az első nyomtatásban megjelent hazai ásványtani felsőoktatási tankönyv.

- 1772: ✎ Scopoli, Giovanni Antonio: *Principia mineralogiae systematicae et practicae etc.* (Prága). Az első, Magyarországon dolgozó szerzőtől megjelent rendszeres ásványtani tankönyv.
- 1774: ✎ Ignaz von Born: *Briefe über mineralogische Gegenstände auf seiner Reise durch das Temeswarer Bannat, Siebenbürgen, Ober- und Nieder-Hungarn...* (Frankfurt és Lipcse). Erdélyi születésű szerző 1770-es montanisztikai útjának leírása számos ásványtani adalékkal.
- 1774: 📖 Megalapítják a nagyszombati (1777-től budai, 1784-től pesti) egyetem természetrajzi tanszékét (az első professzor az Ausztriából érkezett Mathias Piller). ⇨ 1784
- 1770-es évek: 🏛️ A selmeci akadémián és a nagyszombati tudományegyetemen létrejönnek az első nagyobb oktatási ásványgyűjtemények.
- 1776: ✎ Scopoli, Giovanni Antonio: *Crystallographia Hungarica* (Prága). A geometriai krisztallográfia kialakulása előtti klasszikus kristálytani könyv a selmeci akadémia professzorától.
- 1777: 📖 Az *I. Ratio Educationis*. A természetrajz, benne az ásványtan iskolai oktatásának bevezetése. ⇨ 1849
- 1778: ✎ Mathias Piller: *Elementa historiae naturalis, Pars 3. Regnum minerale* (Nagyszombat és Buda). Az első Magyarországon megjelent ásványtan tankönyv (alap- és középfokú iskolák számára). ⇨ 1799
- 1780: ✎ Fichtel, Johann Ehrenreich von: *Beytrag zur Mineralgeschichte von Siebenbürgen, I–II.* (Nürnberg). Hazai szerzőtől származó földtani-öslénytani (I), illetve sóbányászati könyv (II. kötet), az I. kötetben erdélyi topografikus ásványtani összefoglalóval.
- 1780: ✎ Molnár János (1780): *Oryctologicon, complexum historiae naturalis mineralium* (Buda). Magyar szerző latin nyelvű verses ásványtana. ⇨ 1783
- 1782–3: 📖 A későbbi tellúr első leírása (Franz Joseph Müller nagyszombati bányászati tanácsostól)
- 1783: 📖 Molnár János (1783): *A Természet Három Országának rövid ismertetése*. Rövid magyar nyelvű természetrajz ásványtani résszel, a *Magyar Könyvház* hasábjain.
- 1784: ✎ Benkő Ferenc: *Werner Ábrahám úrnak a köveknek és értzeknek külső megismerésétől jegyeikről írt szép, és igen hasznos könyvetskéje* (Kolozsvar). Az első magyar nyelvű ásványtani szakkönyv.
- 1784: 📖 Az egyetem Budáról Pestre költözésekor kettéosztják a természetrajzi tanszékét, a különös természetrajz (*historia naturalis specialis*, vagyis az állattan és ásványtan) tanszéke a bölcsészkarra kerül. ⇨ 1849
- 1786: ✎ Benkő Ferenc: *Magyar Minerologia, az az a kövek s értzek Tudománya* (Kolozsvar). Az első magyar nyelvű rendszeres ásványtan.
- 1791: ✎ Zay Sámuel: *Magyar Mineralogia, avagy az ásványokról szóló tudomány* (Komárom). A második magyar nyelvű rendszeres ásványtan.
- 1791: ✎ Fichtel, Johann Ehrenreich von: *Mineralogische Bemerkungen von den Karpathen* (Bécs). Topografikus ásványtani-földtani áttekintés magyarországi szerzőtől.
- 1792: ✎ Piller, Mathias: *Collectio naturalium etc.* (Grác). A magyarországi természetrajzi (benne ásvány-) gyűjteményről nyomtatásban megjelent első katalógus.
- 1794: ✎ Fichtel, Johann Ehrenreich von: *Mineralogische Aufsätze* (Bécs). Ásványtani-földtani tanulmánygyűjtemény magyarországi szerzőtől.
- 1795: ✎ Gáti István: *A természet históriája stb.* (Pozsony). Az első magyar természetrajz-tankönyv (ásványtani résszel).
- 1796: ✎ Haager, Johann Daniel: *Ueber das Vorkommen des Goldes in Siebenbürgen* (Lipcse). Egy erdélyi szerző ásványtani kismonográfiája.
- 1797: ✎ Townson, Robert: *Travels in Hungary* (London). Egy angol természettudós ásványtani és földtani részeket tartalmazó magyarországi útleírása 1793-ból.
- 1798: ✎ Esmark, Jens: *Kurze Beschreibung einer mineralogischen Reise durch Ungarn, Siebenbürgen und das Banat* (Freiberg). Egy norvég földtudományi szakember 1794-es utazásának szakmai jellegű leírása.
- 1799: ✎ Mitterpacher Lajos: *Compendium historiae naturalis* (Buda). Az első hazai kiadású egyetemi természetrajzi tankönyv (ásványtani résszel).
- 1800: ✎ Benkő Ferenc: *Esztendőnként ki-adott parnassusi időöltés*. VI. darab (Kolozsvar). Ásványrendszertani és topografikus ásványtani írásokkal.
- 1803: ✎ Stütz, Andreas: *Physikalisch-mineralogische Beschreibung des Gold- und Silber-Bergwerkes zu Szekerembe* (Bécs). A bécsi udvari természetrajzi gyűjtemény vezetőjének 1795-ös látogatása alapján írt nagyági lelőhely-monográfiája, további erdélyi ásványtani adatokkal.
- 1803: 🏛️ Gróf Széchényi Ferencné Festetich Julianna grófnő adományával megalapozza a későbbi Magyar Nemzeti Múzeum ásványgyűjteményét.
- 1805–9: ✎ Schönbauer, Joseph: *Neue analytische Methode die Mineralien und ihre Bestandtheile richtig zu Bestimmen* (Buda – Bécs). Az első, Magyarországon dolgozó szerzőtől megjelent ásványhatározó.
- 1805–9: ✎ Leonhard, Karl Caesar: *Handbuch einer allgemeinen topographischen Mineralogie, 1–3.* (Frankfurt am Main). Az akkor ismert világ topografikus ásványtana, benne Magyarország és Erdély lelőhelyeivel is.
- 1806–10: ✎ Schönbauer, Vinzenz: *Minerae metallorum Hungariae et Transilvaniae etc.* (Vol. 1., Pest), *Descriptio salium, inflammabilium, carbonum, terrarum ac lapidum* (Vol. 2., Bécs). Az első hazai topografikus ásványtan, mely Magyarország és Erdély lelőhelyeit is tartalmazza.

- 1810: Megalakul a Magyar Nemzeti Múzeum Természettudományi Tára, benne az ásvány- és földtani gyűjteménnyel (első öre Ludwig Tehel). ⇨ 1870
- 1812: Reichetzer, Franz Xaver: *Anleitung zur Geognosie, insbesondere zur Gebirgskunde nach Werner* (Wien). Egy selmebányai professzor közettan-földtani tankönyve.
- 1816: Clarke, Edward Daniel (1816): *Travels in various countries of Europe, Asia and Africa* (London). Egy 1802-es erdélyi és magyarországi ásványgyűjtő utazás leírásával.
- 1817: Zipser, Christian Andreas: *Versuch eines topographisch-mineralogischen Handbuches von Ungern* (Sopron). A weneri korszak legteljesebb magyar topografikus ásványtana.
- 1820: Jonas, Joseph: *Ungerns Mineralreich orycto-geognostisch und topographisch dargestellt. /Physio-technographisches Magazin über die anorganische Natur des Oesterrich'schen Kaiserstaates, 1/* (Pest). Topografikus ásványtani és földtani írások gyűjteménye.
- 1820: Reisinger, Johann: *Enchiridion anorganognosiae* (Buda). Weneriánus szemléletű (félben maradt) egyetemi ásványtan tankönyv.
- 1822: Beudant, François-Sulpice: *Voyage minéralogique et géologique en Hongrie pendant l'année 1818*, 1–4. kötet (Párizs). Egy francia geológus-mineralógus 1818-as tanulmányútja nyomán készült – évtizedekig alapvető – munka Magyarország földtani viszonyairól.
- 1822: Kováts Mihály: *Lexicon mineralogicum enneaglottum* (Pest). Kilencnyelvű ásványtani műszótár, a nyelvújítás kori „ásványnégyvártás” kirívó példája.
- 1830: Az Akadémián megalakul a Természettudomány Osztálya, ahová az ásványtan is tartozik. ⇨ 1949
- 1841: A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók első Nagygyűlése (MOTN, később Vándorgyűlések, MOTV). ⇨ 1933
- 1841: Az első MOTN alkalmával Pesten létrejön a Királyi Magyar Természettudományi Társulat (KMTT). ⇨ 1953
- 1843: A selmebányai Bányászati és Erdészeti Akadémián megalakul az Ásvány-, Föld- és (1904-ig) Őslénytani Tanszék (első tanára Pettkó János). ⇨ 1923
- 1843: Mihálka Antal: *A jegeczisme elemei* (Pest). Az első magyar nyelvű kristálytan (Gustav Rose művének fordítása).
- 1844: A pesti egyetemen megkezdődik a magyar tanítási nyelv bevezetése (Selmebányán csak 1867-től).
- 1846: Pesten megalakul a királyi József Ipartanoda (1856-től Politechnikum), ahol a természetrajzon belül ásványtant is oktatnak. ⇨ 1864
- 1847–55: Ackner, Michael J.: *Mineralogie Siebenbürgens, mit geognostischen Andeutungen* (Nagyszeben). Erdély topografikus ásványtana.
- 1848–1850: Megalakul a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT). ⇨ 1952
- 1849: A pesti tudományegyetem bölcsészkarán megalakul az önálló Ásványtani Tanszék, ahol a selmeci akadémiához hasonlóan valamennyi földtani tárgyat oktatják (első tanára Szabó József). ⇨ 1885
- 1849: Középiszkolai oktatási reform. A következő száz évben a különböző szervezeti és tantervi reformoktól befolyásolt mértékben, de végig oktatják a további földtudományi ismereteket is magában foglaló ásványtan tárgyat (többnyire a vegytannal együtt). ⇨ 1946
- 1849: Megalakul a *Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften* (Nagyszeben), az erdélyi századok természetrajzi egyesülete (1949-ig állt fenn), és megindul lapja, a *Verhandlungen und Mitteilungen ...* (1850–1946).
- 1857: Bielz, Eduard Albert: *Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens* c. könyvében (Nagyszeben) közli Erdély ásványainak és kőzeteinek listáját. (A lajstrom bővített változatai: 1883, 1889.)
- 1859: Zepharovich, Victor von: *Mineralogisches Lexicon für das Kaiserthum Österreich* (Bécs). A Habsburg Birodalom topografikus ásványtana; további kötetei: 1873, 1893.
- 1859: Megalakul az Erdélyi Múzeum-Egylet (Kolozsvár). (Az I. világháború után is – megszakításokkal – tovább működik). ⇨ 1872
- 1860: Megalakul az MTA III. Osztályának Matematikai és Természettudományi Bizottsága, mely a II. világháború végéig működik.
- 1861: Szabó József: *Ásványtan* (Pest). Az első modern magyar nyelvű egyetemi mineralógia tankönyv; további kiadásai: 1864, 1876, 1893.
- 1861: Peters, Karl F.: *Geologische und mineralogische Studien aus dem südöstlichen Ungarn, insbesondere aus der Umgegend von Rézbánya* (Bécs). Sokáig páratlan lelőhely-monográfia a pesti egyetem volt professzorától.
- 1861: Megindul a *Matematikai és Természettudományi Közlemények* (Pest). ⇨ 1943/44
- 1862: Cotta, Bernhard von – Fellenberg, Edmund von: *Die Erzlagerstätten Ungarns und Siebenbürgens* (Freiberg). Német szerzők által írt, sokáig alapvető forrásmunkaként használt ércteleptani összefoglaló, ásványparagenetikai táblázatokkal. ⇨ 1864
- 1864: Cotta, Bernhard von: *Erzlagerstätten in Banat und in Serbien* (Bécs).
- 1864: Megalakítják a budai Politechnikum (1871-től műegyetem) Ásvány-Földtani Tanszékét. (első vezetője: Hofmann Károly) ⇨ 1990
- 1861: Megindul az *Értekezések a Természettudományok Köréből* (Pest). ⇨ 1894
- 1869: Létrehozzák a Magyar Királyi (1946-tól Állami) Földtani Intézetet (MKFI, majd MÁFI), a hazai föld geológiai kutatásának intézményét. ⇨ 1900

- 1870: 🏛️ Az MNM Természettudományi Társulat háromfelé osztyák, megalakul az Ásvány- és Őslénytár (első vezetője Krenner József), és még az évben az Országgyűlés segítségével megvásárolják számára a világhírű, 35 000 példányos Lobkowitz-gyűjteményt. ⇨ 1939
- 1871: 📖 Elindul a *Földtani Közlöny* (Budapest).
- 1871: 📖 Megjelenik az *MKFI Évkönyveinek* első száma (Budapest).
- 1872: 📖 A kolozsvári (1881-től Ferenc József) Tudományegyetem megalapításakor Ásvány-Földtani Tanszék is létrehoznak (első vezetője Koch Antal). Az Erdélyi Múzeum-Egylet földtudományi gyűjteményei évi díj fejében a tanszék kezelésébe és használatába kerülnek. ⇨ 1919
- 1870-es évek: 🏛️ Semsey Andor megkezdte csaknem 50 éves mecénási tevékenységét. Segítségével Krenner József a világ egyik legkiválóbb ásványgyűjteményét hozza létre a Magyar Nemzeti Múzeumban.
- 1876: 📖 Megindul a kolozsvári *Orvos-Természettudományi Társulat Értesítője* (Kolozsvár). (Utolsó száma: 1905) ⇨ 1911
- 1877: 📖 Megindul a *Természettudományi Füzetek* (Budapest). (1903-tól *Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici*.)
- 1880: ✍️ Maderspach Livius: *Magyarország vasérc-fekhelyei* (Budapest). Az egyik első hazai ércteleptani áttekintés.
- 1880–82: 📖 Megjelenik a *Földtani Értesítő*, az első hazai földtani tudomány népszerűsítő folyóirat három évfolyama (Budapest). ⇨ 1936
- 1882: 📖 A budapesti tudományegyetemen az ásványtani tanszékéből kiválik az őslénytani tanszék. ⇨ 1894
- 1882: 📖 Megindul a *Matematikai és Természettudományi Értesítő* (Budapest). ⇨ 1943
- 1882: 📖 Megjelenik a *MKFI Évi Jelentéseinek* első száma (Budapest).
- 1882: ✍️ Tóth Mike: *Magyarország ásványai* (Budapest). A történelmi Magyarország egyetlen teljes ásványtopográfiája.
- 1884–1885: ✍️ Koch Antal: *Erdély ásványainak kritikai átnézete* (Kolozsvár). Erdély első modern kritikai topografikus ásványtana.
- 1885: ✍️ Inkey Béla: *Nagyág földtani és bányászati viszonyai* (Budapest).
- 1886–88: 🏛️ Szabó József a Múzeum körüli új ún. természettudományi épületben fölállítja a budapesti tudományegyetem nagy ásvány- és kőzettani kiállítását. (A XIX. század utolsó és a XX. század első évtizedei jelentik az egyetemi és főiskolai ásványgyűjtemények fénykorát.)
- 1892: 🏛️ Megalakul a KMTT Kémia-Ásványtani Szakosztálya. ⇨ 1940
- 1894: 📖 Megjelenik az *Értekezések a Természettudományok Köréből* utolsó száma.
- 1895: 📖 A budapesti tudományegyetemen az Ásvány- és Kőzettani Intézetről leválasztják a Földtani Intézetet.
- 1896: ✍️ Primics György: *A Cseráshegység geológiája és ércfelépítése* (Budapest).
- 1896: ✍️ Az MTA Semsey Andor alapítványából pályázatot ír ki tíz kézikönyv, többek között Magyarország ásványtanának elkészítésére. A pályázat lényegében eredménytelenül zárul.
- 1900: 🏛️ Az MKFI új palotájában Liffa Aurél berendezte a nagy geológiai kiállítást.
- 1911: ✍️ Pálffy Mór: Az erdélyrészi Érc-hegység bányáinak földtani viszonyai és ércfelépítése /*MKFI Évkv.*, **18(4)**/.
- 1911: 📖 Megindul a Múzeumi Füzetek (Kolozsvár) ásványtári része. (Utolsó száma: 1919)
- 1915: ✍️ Papp Károly: *A Magyar Birodalom vasérc- és kőszénkészlete* (Budapest).
- 1918: 📖 Selmezbánya cseh szlovák megszállása előtt a Bányászati és Erdészeti Főiskola Sopronba költözik. ⇨ 1949
- 1919: 📖 A román megszállás után a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Budapesten (1920–21), majd Szegeden (1921–40) működik tovább. ⇨ 1940
- 1923: 📖 A soproni Bányászati és Erdészeti Főiskolán az Ásványtani és Földtani Tanszék kettéválik Ásvány- és Földtani, illetve Földtani és Telepismerettani (később Földtani és Teleptani) Tanszékre. ⇨ 1949
- 1928: 📖 Megjelenik az *Acta Chemica, Mineralogica et Physica* első száma (Szeged). (Az utolsó szegedi szám 1940-ben)
- 1929: 📖 A debreceni Tisza István Tudományegyetemen Ásvány-Földtani Intézetet szerveznek (első professzora Telegdi Roth Károly)
- 1929: ✍️ Schafarzik Ferenc – Vendl Aladár: *Geológiai kirándulások Budapest környékén* (Budapest). Az első hazai, nyomtatásban megjelent földtani kirándulásvezető.
- 1931: ✍️ Reichert Róbert – Zeller Tibor – Koch Sándor: *Ásványhatározó* (Budapest).
- 1933: 🏛️ A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók utolsó Vándorgyűlése.
- 1936: 📖 Megindul a *Földtani Értesítő* új folyama (1948-ig).
- 1939: 🏛️ A Magyar Nemzeti Múzeum Természettudományi Múzeumán belül az Ásvány- és Őslénytár Ásvány- és Kőzettára, illetve Föld- és Őslénytára válik szét.
- 1940: 📖 A Ferenc József Tudományegyetem visszaköltözik Kolozsvárra, ahol már külön Ásvány- és Kőzettani, illetve Földtani Tanszék működik. ⇨ 1945
Ugyanekkor az újonnan szervezett szegedi Horthy Miklós Tudományegyetemen Ásvány-Kőzettani Intézet is alakul (első vezetője Koch Sándor). ⇨ 1967
- 1940: 🏛️ A KMTT Kémia-Ásványtani Szakosztálya Kémiai Szakosztály néven működik tovább.
- 1942: ✍️ Mauritz Béla – Vendl Aladár: *Ásványtan I-II.* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1943: 📖 Megjelenik az *Acta Mineralogica-Petrographica* (Szeged) első száma.

- 1943/44: Megjelenik a *Matematikai és Természettudományi Közlemények* és a *Matematikai és Természettudományi Értesítő* utolsó száma.
- 1944: Náráy-Szabó István: *Kristálykémia* (Budapest).
- 1945: A Ferenc József Tudományegyetem ezúttal az ismét román kézre került Kolozsváron marad, és Bolyai Tudományegyetem néven működik tovább 1959-ig, amikor egyesítik a román Babeş Tudományegyetemmel.
- 1946: Megszűnik az ásványtan önálló alsó- és középfokú oktatása.
- 1949: A BME veszprémi Nehézvegyipari Karán (1951-től Veszprémi Vegyipari Egyetem) megalakul az Ásványtani Tanszék (első vezetője Nemezc Ernő). ⇨ 1997
- 1949: Az MTA-n a földtudományok (köztük az ásványtan) a Műszaki Tudományok Osztálya hatáskörébe kerülnek. ⇨ 1965
- 1949: A műegyetem soproni Bánya- Kohó és Erdőmérnöki Karának megfelelő részeiből miskolci székhellyel megalakul a Nehézipari Műszaki Egyetem, az Ásvány- és Földtani Tanszék 1949-ben, a Földtani és Teleptani Tanszék az utolsó szervezeti egységekkel együtt 1959-ben költözik át. ⇨ 1956
- 1950: Létrehozzák az MTA Geokémiai Kutatócsoportját az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Ásvány- és Kőzettani Intézete mellett. ⇨ 1955
- 1951: Tokody László – Dudichné Vendl Mária: *Magyarország meteoritgyűjteményei* (Budapest).
- 1952: Megindul az *Acta Geologica Academiae Scientiarum Hungaricae* (1983-tól *Acta Geologica Hungarica*) (Budapest).
- 1952: Koch Sándor: *A magyar ásványtan története* (Budapest). Mindmáig egyedüli teljes ásványtantörténetünk.
- 1952: Az ELTE Ásvány- és Kőzettani Intézetén belül szétválík az Ásványtani, illetve a Kőzetan-Geokémiai Tanszék. ⇨ 1957
- 1952: Megalakul az MFT Ásványtan-Kőzettani Szakosztálya, de csak egy évig működik. ⇨ 1960
- 1953: Grasselly Gyula: *Ásvány- és ércelemzési módszerek* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1953: De facto megszűnik a Magyar Természettudományi Társulat. Megalakul a Társadalom- és Természettudományi (1958-tól Tudományos) Ismeretterjesztő Társulat (TTIT, majd TIT). ⇨ 1990
- 1954: Erdélyi János: *Kristályszerkesztés és kristálysámítás* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1955: Az MTA Geokémiai Kutatócsoportja MTA Geokémiai Kutatólaboratóriummal alakul.
- 1955: Koch Sándor – Sztróka Kálmán: *Ásványtan* (Budapest). Egyetemi tankönyv. ⇨ 1967.
- 1955: Szádeczky-Kardoss Elemér: *Geokémia* (Budapest).
- 1956: Az első szovjet intervenció során a Magyar Nemzeti Múzeum égésekor elpusztul a Természettudományi Múzeum ásványgyűjteményének kb. 80%-a.
- 1956: A miskolci NME Ásvány- és Földtani Tanszéke Ásvány- és Kőzettani Tanszék néven működik tovább.
- 1957: Az ELTE-n megszűnik az Ásvány- és Kőzettani Intézet mint szervezeti keret.
- 1957: Megindul az *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae, Sectio Geologica*. (Ásványtani cikkeket 1986-ig közölt).
- 1959: Vendel Miklós *A kőzetmeghatározás módszertana* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1960: Megalakul az MFT Agyagásványtani Szakcsoportja. ⇨ 1963
- 1963: Megalakul az MFT Ásványtan-Geokémiai Szakcsoportja (1967-től az előbbivel együtt szakosztálya) ⇨ 1972
- 1965: A JATE tulajdonába kerül Koch Sándor Kárpát-medencei anyagban igen gazdag gyűjteménye.
- 1965: Az MTA-n megalakul a Föld- és Bányászati Tudományok (1991-től Földtudományok) Osztálya.
- 1966: Koch Sándor: *Magyarország ásványai* (Budapest). A jelenlegi országterület első topografikus ásványtana; második kiadása 1985 (Mezősi József szerkesztésében).
- 1967: Koch Sándor és Sztróka Kálmán: *Ásványtan I-II.* (Budapest) Egyetemi tankönyv.
- 1967: A szegedi József Attila Tudományegyetem (JATE) Ásvány-Kőzettani Intézetének új neve: Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Intézet.
- 1967: Végh Sándorné: *Nemércek földtana* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1969: Megindul a *Fragmenta Mineralogica et Palaeontologica* (Budapest). ⇨ 1996
- 1970: Nemezc Ernő: *Agyagásványok* (Budapest). Az első modern hazai agyagásványtani monográfia.
- 1970–71: Sztróka Kálmán – Grasselly Gyula – Nemezc Ernő – Kiss János: *Ásványtani praktikum* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1972: Megalakul az MFT Ásványgyűjtő Klubja (1983-tól Szakcsoportja). ⇨ 1989
- 1977: Bárdossy György: *Karsztbauxitok* (Budapest).
- 1980: Megalakítják a miskolci Herman Ottó Múzeum Ásványtárát (fő profilja a hazai ásványelőfordulások gyűjtése és kutatása).
- 1982: Oberfrank Ferenc – Rékai Jenő: *Drágakövek* (Budapest). A II. világháború utáni első drágakő tudományi könyv.
- 1982: Kiss János: *Ércteleptan I-II.* (Budapest). Egyetemi tankönyv.
- 1983: Megindul az *Ásványgyűjtő Figyelő*, az első hazai népszerű ásványtani folyóirat (megszűnt 1988-ban).
- 1987: Bognár László: *Ásványhatározó* (Budapest). A hazai szerzőtől származó, színes fényképekkel illusztrált első határozó.

- 1989: ① Megszűnik a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványgyűjtő Szakcsoportja.
- 1990: ✍ Bárdossy, György–Aleva, Gerard J. J.: *Lateritic bauxites*. (Budapest).
- 1990: 📖 A BME Ásvány- és Földtani Tanszékének új neve: Mérnökgeológia Tanszék. ⇨ 1999
- 1990: ① Megalakul a Magyar Minerofil Társaság, az első országos ásványgyűjtő egyesület. (Lapja a *Geoda*, 1991-től).
- 1990: ① Újjáalakul a Magyar Természettudományi Társulat.
- 1993: ✍ Szakáll Sándor – Gatter István: *Magyarországi ásványfajok* (Miskolc). Leltár tömörségű összefoglalás.
- 1993: 📖 Megindul a *Topographia Mineralogica Hungariae* (Miskolc) magyar topografikus ásványtani sorozat.
- 1994: ✍ Kecskeméti Tibor – Papp Gábor (szerk.): *Földünk hazai kincsházai. /Studia Naturalia, 4/*. Tanulmánygyűjtemény a magyarországi földtudományi gyűjtemények történetéről.
- 1994: ✍ Szendrei Géza: *Talajásványtan /MÁFI Módszertani Közlem., 14(1)/* (Budapest).
- 1995: ✍ Bognár László: *Ásványnévtár* (Budapest). Az első teljes magyar ásványnévtár.
- 1996: 📖 Megjelenik a *Fragmenta Mineralogica et Palaeontologica* utolsó száma.
- 1997: 📖 A Veszprémi Egyetem Ásványtani Tanszékének új neve: Föld- és Környezettudományi Tanszék.
- 1999: 📖 A BME Mérnökgeológia Tanszéke az Építőanyagok és Mérnökgeológia Tanszék keretében működik tovább.
- 2000: ✍ Polgári Márta – Szabó Zoltán – Szederkényi Tibor: *Mangánércsek Magyarországon* (Szeged).
- 2001: ✍ Szakáll Sándor: *Rudabánya ásványai* (Budapest).